

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Οικολογική κρίση ως «πνευματικό πρόβλημα» και η ανθρώπινη αξία

Το κείμενο (διασκευή) υπογράφεται από τον Βασίλειο Κουδούνη και δημοσιεύθηκε στον ιστοχώρο <https://www.defence-point.gr/> στις 24/09/2017.

Πολλές φορές πληροφορούμαστε ή βιώνουμε πολύμορφα φαινόμενα λεηλασίας και καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και τις συνέπειες αυτής της ασύστολης κακοποίησης στην καθημερινή ζωή μας. Μια κακοδιαχείριση, η οποία εκδηλώνεται ποικιλότροπα στον αέρα, το έδαφος και το υπέδαφος με τη ρύπανση και μόλυνση της ατμόσφαιρας και των υδάτων, τη συσσώρευση βιομηχανικών υποπροϊόντων και εν γένει επιβλαβών απορριμμάτων, την υπερεκμετάλλευση και αφαίμαξη των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πηγών...

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα που συζητιέται εντατικά τα τελευταία χρόνια αλλά αναποτελεσματικά, αποτελούν και τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Αυτό το γεγονός το διαπιστώνουμε και στη χώρα μας με μεγαλύτερη διαρκώς συχνότητα. Είναι φανερό πως κύρια αιτία είναι ο άνθρωπος – θύτης με τις αχαλίνωτες και ποικιλότροπες παρεμβάσεις του στο οικοσύστημα. Με τη στάση του αυτή αλλοιώνει και διαστρεβλώνει τους φυσικούς νόμους που το διέπουν. Έτσι, δικαιολογείται η κοινόχρηστη πια φράση «ο καιρός τρελάθηκε».

Μέσα σε αυτή την απογοητευτική πραγματικότητα παραβλέπεται η θεμελιώδης αλήθεια ότι το οικολογικό πρόβλημα αποτελεί πρωτίστως πνευματικό πρόβλημα. Εθελουφλούμε βέβαια και δεν ομολογούμε για διάφορους λόγους (επηρεασμένοι από την υλόφρονα¹-καταναλωτική νοοτροπία μας) ότι υπάρχει άμεση σχέση της πνευματικής κατάστασης του ανθρώπου με την κατάσταση του φυσικού κόσμου. Ειδικότερα, η συμπεριφορά καθενός μας επηρεάζει τη δομή και τη λειτουργία του φυσικού περιβάλλοντος, το οποίο ανάλογα προσαρμόζεται. Το φυσικό περιβάλλον εμφανίζεται τυπικά υπάκουο μπροστά σε έναν εσωτερικά ισορροπημένο άνθρωπο, αλλά εξεγείρεται εναντίον του αλαζόνα ανθρώπου, ο οποίος έχει χάσει την πνευματική του ισορροπία, όπως συμβαίνει στη σύγχρονη καταναλωτική εποχή. [...]

¹ αυτή που προσφέρει υλικά αγαθά

Δυστυχώς, παρά ταύτα, όπως καθημερινά επιβεβαιώνεται, η οικολογική καταστροφή δεν αναστρέφεται. Μα πώς είναι δυνατή η *ανάσχεση* αυτή χωρίς τη ριζική αλλαγή νοοτροπίας από τον καθένα μας στην προσέγγιση του φυσικού κόσμου και τη διαχείριση των αγαθών του;

Ας είμαστε ρεαλιστές. Δεν υπάρχει αντίρρηση ότι ο άνθρωπος οφείλει να δραστηριοποιείται, για να καλύπτει ουσιαστικές ανάγκες. Όμως, η επιθυμία για υλική ευμάρεια γίνεται ανεξέλεγκτη, ακόρεστη και επικίνδυνη για την επιβίωση του οικοσυστήματος.

Άλλωστε, οι αρχαίοι Έλληνες πρόβαλλαν το «άριστον μέτρον», τη λιτότητα ως την αρετή που εγγυάται την εσωτερική ελευθερία του ανθρώπου. Ασφαλώς, απαιτείται, αδιάκοπος προσωπικός αγώνας, για να κατακτήσουμε την αρετή αυτή, ώστε να καλλιεργήσουμε και μια σχέση αρμονίας και σεβασμού προς το οικοσύστημα και συνετής διαχείρισης των αγαθών του. Η αφετηρία φυσικά δεν μπορεί να είναι μόνο η τεχνοκρατική και περιβαλλοντική εκπαίδευση, αλλά, γενικότερα, η γνήσια ανθρωπιστική παιδεία!

A3. Με αφορμή το παραπάνω κείμενο αποφασίζεις να δημοσιεύσεις μια επιστολή διαμαρτυρίας (200- 250 λέξεων) σε περιοδικό με θέματα οικολογίας, για να εκφράσεις τη δυσαρέσκειά σου για τις επιπτώσεις που έχει προκαλέσει η έλλειψη σεβασμού προς το οικοσύστημα. Επιπλέον, προτείνεις τρόπους, ώστε να βελτιωθεί η σχέση των ατόμων της ηλικίας σου με τη φύση.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΛΙΑΤΣΙΚΑΣ(1967 -)

Χρωστάω Μια Συγγνώμη

Το τραγούδι σε στίχους και μουσική του Φίλιππου Πλιάτσικα κυκλοφόρησε το 2019 από την Heaven Art.

Ήτανε κάπου ένας μικρός που φάνταζε μεγάλος
Νόμιζε ήταν ο εκλεκτός όλης της γης πρωθυπουργός που δεν υπάρχει άλλος

Καίγανε γύρω του οι φωτιές Μα έκοβε ραδίκια
Η γη του μέτραγε πληγές παιδιά που χάνονταν στο χθες φορώντας σκουλαρίκια

Χρωστάω μία συγγνώμη για αυτούς που δεν γεννήθηκαν ακόμη
Στην κόρη μου χρωστάω μία συγγνώμη που θα χει και για μένα να πληρώνει

Έχει χαλάσει και ο καιρός μα εκείνον δεν τον νοιάζει

Το κλίμα βγάζει ένα ουρλιαχτό μα αφού θα τον ψηφίσω εγώ γιατί να τον πειράζει

Χρωστάω μία συγγνώμη σε αυτόν που δεν γεννήθηκε ακόμη

Στην κόρη μου χρωστάω μία συγγνώμη που θα έχει τα δικά μου να πληρώνει

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Στο τραγούδι ο δημιουργός έχει απολογητική διάθεση. Για ποιον λόγο βρίσκεται σε αυτή τη συναισθηματική κατάσταση; Συμμερίζεσαι την αγωνία του;

ή

2. Είσαι αποδέκτης του παραπάνω τραγουδιού και αποφασίζεις να πάρεις συνέντευξη από τον Φίλιππο Πλιάτσικα. Να καταγράψεις τις ερωτήσεις που θα έκανες και τις πιθανές απαντήσεις που θα έδινε.

Μονάδες 25